Lucian Vasile SZABO
CRONIA

Zile întregi camioanele au cărat echipamente de la bazele dezafectate aflate în marginea oraşului. Roțile lor imense au spart pietrele din pavajul drumului. Au săpat ogaşe. Frunzele toamnei s-au împrăştiat zburătăcite de curentul de aer. Peste tot s-a aşezat praful. S-a aşezat praful ca o mantie regală pe umerii unui lepros. Veniți să vadă spectacolul, copiii şi-au uitat zmeiele, cercurile şi mingile de cârpă. Apoi a urmat liniştea. Ultimul camion s-a îndepărtat în viteză, parcă schelălăind. În urma lui, strada arăta ca o magazie veche şi părăsită. Copacii aveau crengile smulse. Casele - fațadele zgâriate şi înnegrite. În ferestre - hârtie albastră sau jurnale colorate. Gardurile, majoritatea din fier forjat prins în nituri, au rămas prăbuşite, cu înfloriturile smulse. Prin ronduri, pe trotuare, în rigole zăceau resturi din aparatura cărată cu atâta grabă.
Lumea a fost la început nedumerită. După aceea speriată. Se vorbea despre un furt masiv de informație. Tehnicienii din bază au constatat la un moment dat o împotrivire a rețelei de calculatoare în eliberarea datelor şi rezultatelor necesare activității. S-a trecut la verificarea casetelor ce conțineau seturi de informații. Erau descompletate. S-a întâmplat să dispară şi casete întregi. Nu le sustrăgea nimeni; dispăreau în neant cu plasticul ce le învelea şi cu lichidul folosit ca suport al datelor, sub privirile mirat-tâmpe ale inspectorilor. Tehnicienii zâmbeau deja. Uimirea lor se consumase. Nu mai punea nimeni întrebări. Arareori cineva se arăta puțin mirat, doar puțin, a povestit martorul ocular. Apoi s-a trecut la dezafectarea bazelor.
Am găsit-o în drum când camioanele se îndepărtaseră lăsând în urma lor un praf mărunt ce avea să se aşeze cu încetineală şi hotărâre peste mica noastră lume, peste case, peste iluziile noastre întârziate în fața unor uitate şi închise uşi, pe hainele negre îmbrăcate numai în călătorii nostalgice spre cimitirul unde, pentru eternitate, rămânea un prieten sau o frumoasă amintire; am găsit-o în drum, să nu vă mire femininul; are o mare doză de sentimentalism, aidoma unei iubite plecate pentru totdeauna. I-am adunat organele risipite în mormanele de frunze şi pământ de pe marginea străzii. Numele meu este CRONIA, numele meu este CRONIA, au fost primele ei cuvinte. Nu ştiu ce am simțit atunci. Poate că am fost bucuros. Singurătatea mea se cățăra pe pereți

țipând cu spaimă ca să fie apoi alungată cu pietre pe maidanul din spatele curții. Sau poate am fost neliniştit. Starea de echilibru relativ dobândită după moartea Idei mi s-a părut amenințată. Vedeam ridicându-se în jurul meu aburii neîncrederii.
Aici jurnalul scriitorului se întrerupe. Celelalte date au fost culese din mapa romanului autobiografic Cartea imperiilor viitoare. După dispariția autorului, Cronia nu a putut oferi nici un amănunt. Repeta doar cuvintele: Numele meu este Cronia, numele meu este Cronia. Lumea şi-a dat seama destul de târziu că scriitorul nu mai este. Locuia singur într-o vilă cu două etaje, despre care povestea că este o bojdeucă acoperită cu tablă râcâită de rugină pe unde timpul îşi vântură secundele, ferestrele au lemnăria mâncată de carii şi sticla năclăită de mizerie şi praf, că zidurile sunt acoperite cu iederă cenuşie ce suge sângele pământului. Nimeni nu a ştiut vreodată dacă atunci când debita toate acestea credea în ele sau încerca doar să fie ironic. Avea prieteni, însă şi în mijlocul lor ştia să rămână oricând izolat şi singur.
Pe Cronia a adus-o în casă în ciuda interdicțiilor făcute de autorități. A pus-o la punct şi, după moartea soției, i-a fost singurul tovarăş apropiat. Legătura creată între ei a izvorât zi şi noapte în oraş, mirându-i pe mulți; a făcut să crească, din zidurile balcoanelor, garoafe şi lalele, a povestit martorul ocular.
La un moment dat Cronia a început să-mi promită. Lumea personajelor, spunea ea, nu trebuie decât să scrii o povestire şi Ida va fi din nou lângă tine. Suferi şi poate că mie nu-mi este indiferent, poate că nouă nu ne este indiferent. Cred că te-ai ataşat de mine. În singurătatea noastră, când nu eşti cu ceilalți ca să minți, mințindu-te pe tine, felul tău de a fi, nostalgia, răsar în toată puterea lor şi atunci le potențezi. Le arunci în afară cu putere. Aproape cu încrâncenare. Scrie Cartea imperiilor viitoare. Pune-te pe tine acolo. Pune totul ferindu-te de spaima locurilor comune, uitând de frica faptului că ar putea fi numai sensibilitatea ta, emoțiile tale fără corespondent universal. Lasă prejudecățile şi scrie. Scrie cum crezi că ar fi mai bine sau cum ți-ai dori să fie. Atunci, în lumea personajelor, suprapusă sau în prelungirea lumii acesteia, veți fi din nou împreună. Ori poate tu vei reuşi să exişti, să ființezi şi atât. Cronia îmi repeta la nesfârşit. Cuvintele săltau prin cameră îmbâcsind aerul, adunându-se în roiuri pufoase, se aşezau pe cărțile din bibliotecă, pe hârtiile de pe birou, pe covor, pe fruntea mea frângându-mi gândurile cu incandescența lor. Apoi am construit romanul Cartea imperiilor

viitoare. Nu l-am scris, l-am construit pur şi simplu dictându-l Croniei. Ea a sistematizat fragmentele, a adunat amănunte din ce i-au povestit altădată, le-am cizelat împreună şi ea a transpus totul pe hârtie. Mâine am să-l duc la editură. Spre seară promisiunea Croniei va deveni realitate.

Toate acestea au apărut într-o addenda la Cartea imperiilor viitoare. Scriitorul a adunat acolo tot ceea ce i s-a părut important în legătură cu romanul. Aceasta a apărut la câteva luni după dispariția autorului său. A avut succes. Lumea a început să întrebe. Organele de ordine au cotrobăit prin locuință după indicii. Nu au găsit nimic. Nimicul plutea material prin încăperi, învăluind mobilierul. Pe Cronia au luat-o să o cerceteze în altă parte. Când locul ocupat de ea a fost gol, mimoza ce o străjuia s-a chircit pentru prima dată şi pentru totdeauna, a adăugat martorul ocular, apoi a tăcut şi el. Definitiv.

Acum voi apucați din când în când cartea şi o citiți. Vă frapează desigur începutul: Zile întregi camioanele au cărat echipamente de la bazele dezafectate aflate la marginea oraşului. Roțile lor imense au spart pietrele din pavajul drumului.

o

("Paradox" [nr. 12], 1987)